

Egyesületi közlemények.

(Az Országos Erdészeti Egyesület 1882. évi deczember 7-én tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.)

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök, Balás Vincze, Belházy Emil, Eleőd Jósa, Ghyczy Emil, Kallina Károly, Luczenbacher Pál, Illés Nándor, Rónai Antal, Rutksa Tivadar, Tisza László választmányi tagok; Chabada József Körmöcz sz. kir. város képviselője és Horváth Sándor egyesületi titkár.

Bedő Albert első alelnök megnyitván az ülést, tudatja a választmánynyal, hogy Tisza Lajos elnök ő exja a tanácskozásokban ezuttal hivatalos akadályok miatt nem vehet részt, mire a titkár bejelenti, hogy Máday Izidor és Szabó Adolf választmányi tagok szintén hivatalos elfoglaltság miatt Hoffmann Sándor választmányi tag pedig roszullét folytán nem jelenhetnek meg az ülésen.

I. A titkár az egyesületi pénztár állásáról a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület összes bevétele f. évi január 1-től a mai napig	26.864 frt 10 kr,
kiadása ugyanezen idő alatt	17.481 „ 65 „
jelenlegi pénztári készlete tehát	9.382 frt 45 kr,

mely összegből 4.000 frt az első hazai takarékpénztárban, 4.800 frt az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárban és 582 frt 45 kr az egyesület kézi pénztárában van elhelyezve.

A kimutatott bevételekből 3867 frt 50 kr mult évi pénztári maradékot képez, 2965 frt alapítványi tőketörlesztésre 1.719 frt 56 kr a „magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek segélyezési alap“-jára, 103 frt pedig a Wagner Károly alapítvány javára folyt be. Rendes bevételünk tehát ezen három utóbbi összeg leszámítása után 22.076 frt 54 kr-ra számítható.

Viszont azonban a kiadásokból is 10.041 frt 99 kr, továbbá 1.719 frt 56 kr oly összeg részleteknek tekintendők, melyek a rendes alapítványi tőkéhez s illetőleg a magyar erdőtiszték és erdészeti altisztek segélyezési alapjához csatoltattak s mint ilyenek értékpapírok vásárlására fordítottak.

A fennebb kimutatott 9382 frt 45 kr pénztári maradványon kívül szintén az egyesületi pénztárban van letétkép elhelyezve, egy 550 frtról szóló takarékpénztári könyvecskében a Deák Ferencz alapítvány 1881-dik évi még ki nem adott pályadíja is.

II. A titkár bemutatja a Wagner Károly alapítvány és a magyar erdőtiszték és erdészeti altisztek segélyezési alapjának segélyeért benyújtott folyamodványokat megjegyezvén, hogy a Wagner-alapítvány megelőző évi kamatmaradékaiból és ez évre előirányzott kamataiból ezuttal összesen 490 frt 95 kr áll rendelkezésre, míg az új alapítvány jelenlegi tőkéjének ez évi kamatai az egyes részletek befolyásának idejétől az év utolsó napjáig számítva 152 frt 50 krt tesznek.

A választmány a titkárnak ezután előterjesztett kimerítő jelentéséből meggyőződván arról, hogy a folyamodók valamennyien jogosultak és érdemesek a segélyezésre, özv. Ernhofer Ignáczné szül. Vlaszaty Ida asszonynak, özv. Makonyi Sámuelné szül. Helmreich Jozefin asszonynak és Rónai Antalné szül. Rónai Mária asszonynak egyenként 50 frtot, özv. Trattner Mihályné szül. Baumerth Anna asszonynak pedig 40 frtot szavaz meg a Wagner-alapítványból. Ugyancsak ezen alapítványból 50 forint állapittatik meg, továbbá özv. Fűzy Dénesné szül. Lemberger Eszter asszony részére is; minthogy azonban ezen folyamodónó férje, néhai Fűzy Dénes ny. m. kir. erdőmester egy 1870-ben kiállított kötvényben az Országos Erdészeti Egyesületnél 100 frtos alapítványt tett s ez az összeg még törlesztve nincsen, szükségesnek látta a választmány

előbb elvi megállapodásra jutni azon kérdés felett, nem volna-e célszerű s úgy az özvegyre nehezedő évi kamatteleher könnyebbitése, mint a férj nevének a tartozók sorából való későbbi törülhetése szempontjából indokolt kimondani, hogy ily esetekben a megszavazott segélyösszegnek egy része az elhalt férj által tett alapítványi tőke törlesztésére fordittatik. Hosszabb eszmecsere után, melynek folyamán Eleőd Jósa és Illés Nándor választmányi tagok azt az indítványt teszik, hogy a megszavazott segély egész összegében tőketörlesztésre tartassék vissza, a választmány kimondja, hogy hasonló esetekben a folyamodó részére megszabott segély fele része törlesztésre fordítandó, fele része ellenben a folyamodónak kiadandó.

Az özvegy Fűzy Dénesné részére megszavazott összegből e szerint 25 frt az említett 100 frtos alapítvány törlesztése czimén visszatartatik, 25 frt pedig folyamodónőnek ezen határozat közlésével egyidejűleg elküldetik.

A magyar erdőtisztek és erdészeti altisztek segélyezési alapjából való anyagi támogatásért egyedül Skvór Ignác súlyos betegségben szenvedő egyesületi tag folyamodván, részére a választmány egyhangulag 50 frt segélyt szavaz meg.

A kiosztott segélyösszegeken felül megmaradó részlete az előbb említett kamatoknak a Wagner-alapítványnál a jövő évi kamatokhoz, a másik alapnál ellenben az alapszabályok értelmében a tőkéhez csatoltatik.

III. A tervezett „erdészeti műszótár“ ügyének tárgyalására kerülván a sor, elnök ő maga tudatja a választmánynyal, hogy a mult ülés alkalmával függőben hagyott munkaterv elkészítésére az elnökség egy szakbizottságot hívott össze, mely e hó 1-én tartott ülésében a teendőkre nézve részletes javaslatot dolgozott ki. Kéri tehát a választmányt, hogy e javaslatot tárgyalás alá véve, annak alapján a műszótár kidolgozására nézve véglegesen határozzon.

Elnök ezen indítványa elfogadtatván.

Horváth Sándor titkár az említett bizottság nevében, mely Bedő Albert első alelnök elnöklete alatt Belházy Emil, Bothó Imre, Fekete Lajos, Hoffmann Sándor, Illés Nándor, Rónai Antal, Rutska Tivadar, Sóltz Gyula, Szécsi Zsigmond válsztmányi tagokból és az egyesület titkárából alakult meg, a következő javaslatot terjeszti elő:

Tekintetes igazgató választmány! Mielőtt tiszteletteljes javaslatunkat a fenforgó kérdésben előterjesztenők, szükségesnek tartjuk röviden előadni nézeteinket arra nézve, hogy milyen módon óhajtánók mi a tervezett műszótárt összeállítani.

Véleményünk szerint e szótárnak három főkellékkel kell birnia, hogy teljesen megfelelhessen azon célnak, melyet kiadása által az országos erdészeti egyesület elérni óhajt.

Oly segédkönyvet kell benne létrehoznunk, mely mindenkinek, tehát az irodalomban kevésbé jártas szakembereknek és az erdészeti ügyekkel foglalkozó nem szakembereknek is lehetővé tegye azt, hogy:

1-ször a magyar erdészeti irodalomban és a magyar erdőgazdasági élet közlekedési nyelvében használt és szükségelt összes erdészeti jelentőséggel biró szóknak és kifejezéseknek könnyen és fáradság nélkül megtalálhassa szabatos értelmét, rövid szakszerű magyarázatát és német jelentését;

2-szor a német irodalomban előforduló műkifejezések magyar jelentése s leghelyesebb kifejezése iránt tájékozást szererhessen; és

3-szor utmutatást nyerjen a szótárból arra nézve is, hogy magyar műszóink s különösen az ugyanazon fogalomra vonatkozó műkifejezések közül, melyek tekinthetők értelmileg és nyelvtanilag helyesen képzetteknek, elfogadhatóknak és jövőben

használandóknak, s melyek roszaknak, másokkal kicserélendőknak, vagy egyáltalában kerülendőknak.

E hármas célú véleményünk szerint, legkönnyebben úgy érhetjük el, ha egy felől a t. igazgató választmány által megindított országos gyűjtés segélyével és a magyar erdészeti irodalom összes termékeinek átkutatása által az összes magyar műszókat és kifejezéseket, másfelől a színvonalon álló német munkákból a német műszókat összegyűjtjük s a kétféle szóanyag összehasonlítása után műnyelvünk hiányait lehetőségig pótolva, az egész anyagot két részben, t. i. magyar-német és német-magyar részben a következő elvek szerint dolgozzuk fel:

a) A magyar-német részbe, mint vezető szót, minden használatban levő s csak némileg is elterjedt szót felvesszünk. Felvesszük továbbá az újonnan képzett műszókat is, s ezek és az előbbieik közül a jóknak, helyeseknek elismertekhez hozzá tesszük a megfelelő német kifejezést és a szó vagy kifejezés röviden szövegezett szakszerű magyarázatát. A roszul képzett szók után annak jelzéseül, hogy használatukat jövőre nem ajánlhatjuk, a német kifejezés és magyarázat helyett egyszerűen azon helyes magyar műszót írjuk, melylyel az illető rosz kifejezést helyettesíteni óhajtjuk. S hogy a szótár utmutatása e tekintetben még világosabb és felismerhetőbb legyen, az ily rosz műszót ezenkívül valamely jellel látjuk el, például zárjelbe foglaljuk, a kész könyvben pedig minden oldal alján megjegyezzük, hogy: a zárjelbe foglalt szók rosz szók, melyeknek használatát az országos erdészeti egyesület nem ajánlhatja.

Előfordulhat azonban az az eset is, és bizonyára elő is fog fordulni, hogy egy-egy használatban levő rosz szó helyett nem leszünk képesek jót ajánlani. Ebben az esetben az ilyeneket is el kell látnunk a német kifejezéssel és az előbb említett magyarázattal, de a zárjel ekkor is megmaradhat s ez által

a szótár használója ekkor is figyelmeztetve lesz, hogy a keresett szó, rossz képzésű szó, melyet körülírással vagy más módon lehetőségig kerülni kell. E jelzés egyszersmind nyilván fogja tartani műnyelvünk minden hiányát úgy, hogy az arra hivatottak folytonosan foglalkozhatnak a javítás munkájával.

b) A német-magyar résztlelgyélszerübb lenne véleményünk szerint a zsebszótárak mintájára kidolgozni. Elég volna ha a német műszó után minden magyarázat nélkül a megfelelő jó magyar műszó, vagy ha ilyennel nem bíránk és ujat sem volna szándékunkban alkotni, a fogalom rövid szabatos körülírása vétetnék fel. Rosz műszavainkat a szótár ezen részébe általában nem kellene felvenni, mert ez ellenkeznék azon elvvel, hogy a mit rosznak találunk műnyelvünkben, azt a mennyiben lehetséges, ki is kell szorítanunk a használatból. S ha mégis megtörténnék, hogy a rövidség kedvéért vagy más okból rosz műszavakat is kellene használnunk, a magyar-német résznel ajánlott jelzést, a zárjelbe foglalást itt is alkalmaznunk kellene.

Ily módon az új szótár úgy hiszszük minden követelménynek meg fog felelni, melyet fennebb felsoroltunk. Megtalálhatjuk benne minden magyar és német műkifejezés kölcsönös jelentését és értelmét s tájékozást szerezhétünk belöle egyetlen tekintettel arra nézve is, vajjon műkifejezéseink egyike vagy másika helyesen képzett-e, melyet továbbra is használhatunk, vagy pedig rossz képzésű, melyet a szótár által ajánlottal feleserélünk, vagy egyáltalában kerülnünk kell.

A mi már most ezen feladathoz képest a szók össze gyűjtését, megbirálását, értelmezését és összeállítását szóval a szótár kidolgozását illeti, úgy hiszszük, mindenek előtt azon kérdés felett kell döntenii a t. választmánynak, vajjon mindezen teendökkal egy ember vagy több hivatott egyén bizassék-e meg.

A szógyűjtést illetöleg a t. választmány tudvalevöleg már intézkedett, a mennyiben első tanácskozása alkalmával

elhatározta, hogy a nép nyelvében található műszók összegyűjtésére minden szaktársunkat felkéri. Ezt az intézkedést mi igen üdvösnek tartjuk, mert meg vagyunk győződve, hogy e feladattal egy ember nem lett volna képes megküzdeni.

Hasonló nézetben vagyunk a szótári munkálatok többi részeire nézve is, és úgy hiszszük, hogy sikert itt is csak a munkafelosztás elvének alkalmazása mellett érhetünk el. Mert csupán a német munkák átkutatása, a német műszók összeállítása is hosszú időn át elfoglalna egy embert. Pedig ez a feladatnak csak egy kis részét képezi; hozzájárul még a magyar irodalom átkutatása, a külső gyűjtés eredményének tanulmányozása, az összehordott szóknak rendezése, megbírálása, a jó szóknak értelmezése, a roszaknak helyettesítése, a hiányzóknak megteremtése stb., mind olyan teendők, melyek sok időt vesznek igénybe.

Már pedig a tervezett szótár elkészítésével úgy hiszszük nem volna célszerű sokáig késni, mivel nálunk épen most kezdődik az az örvendetes időszak, midőn olyanok is kezdenek foglalkozni az erdészeti ügyekkel, kik nem tartoznak a szakhoz s sajátos nyelvünket még nem értvén, lépten-nyomon felvilágosítást kérnek műkifejezéseinkre nézve. Szótárunk elkészítésével tehát lehetőségig sietnünk kell és pedig annyival is inkább, mert ha a nagyközönség most használatban levő rosz kifejezéseinket eltanulja, később nehéz lesz szótárunk helyesebb utmutatásainak érvényt szerezni.

Mindezeket fontolóra véve, leghelyesebbnek tartanók, ha a t. választmány a szótár kidolgozására egy nagyobb szerkesztő bizottságot választana s ennek tagjai között a munkát célszerűen felosztva, megfelelő tiszteletdíj biztosítása mellett annak befejezésére határidőt tűzne ki.

A munkamegosztást véleményünk szerint úgy kellene eszközölni, hogy a dolgozótársak egymástól lehetőségig függetlenül végezhesék munkájukat, hogy egyiknek se kelljen a

másikra várnia. E célból legmegfelelőbb volna, ha az egyesek munkaköre a szakágak szerint jelöltetne ki, úgy, hogy minden munkatársnak egy-egy külön ága jusson az erdőgazdaságnak és az erdészeti irodalomnak, s ennek körén belül aztán a szógyűjtéstől kezdve a szótár összeállításáig minden munkátot egy ember végezzen.

Fel lehetne osztani például az egész munkát 11 részre úgy, hogy:

egynek: az erdészeti talajtan, klimatan és növénytan,

egy másikkak: az erdészeti állattan és rovaratan,

egy harmadikkak: az erdőtenyésztéstan,

egy negyediknek: az erdőhasználattan és iparüzlettan,

egy ötödikkak: az erdőbecsléstan, erdőrendezéstan, hozam-számítástan és erdő érték számítástan,

egy hatodikkak: az erdővédelem,

egy hetediknek: az erdészeti administratio, hivatalsszervezés, statistika és számvitel,

egy nyolczadikkak: az erdőgazdasággal kapcsolatban álló törvényes intézkedések és a magyar irodalom erdőgazdaságra vonatkozó részei,

egy kilenczedikkak: az erdészeti felmérés,

egy tízedikkak: az erdészeti építkezés,

egy tizenegyediknek: az erdészeti géptan s illetőleg az erdőgazdaság és erdészeti tudomány ezen ágaiba tartozó műszók és kifejezések összegyűjtése és feldolgozása jusson.

E tizenegy munkatárs együttvéve képezné a szerkesztő bizottságot, mely a szótár utolsó munkálatait közös megállapodással mint bizottság végezné. Az ezt megelőző munkálatoakat azonban a tagok külön-külön teljesitenék s e tekintetben mindenikkak egészen szabad kezét lehetne engedni. Mindenikkak feloszthatná az elvállalt részt tetszése szerint más dolgozó-társak között, az eredményért azonban egyedül ő volna a

felelős, valamint ő viselné a felelősséget azért is, hogy az a mit munkálkodásának végeredményeképp a bizottságnak benyújt, ne csak magában véve jó, hanem egyszersmind teljes is legyen, azaz mindent felöleljen, a mit az erdőgazdaság és erdészeti tudomány általa elvállalt részének átkutatása és gondos tanulmányozása után összehordani és feldolgozni egyáltalában lehetséges volt. Ezen elvből indulva ki tehát, a szerkesztő bizottság tagjainak nemcsak az irodalmi források felhasználása és feldolgozása fogja feladatukat képezni, hanem saját munkakörükön belül a külső gyűjtés teljességéről is ők kell, hogy gondoskodjanak. Mert bár a megindított országos gyűjtéstől sokat remélhetünk, kétségtelen, hogy vidéken lakó szaktársaink egyesek határozott utasításai nélkül nem lesznek képesek minden értékesíthető anyagot összehordani. Szükséges tehát, hogy maguk a bizottsági tagok gondoskodjanak arról, hogy a mi az általános gyűjtés eredményében nem lesz feltalálható, az általuk kiszemelt vidékeken egyes megbizottak által kutattassanak fel. Munkája folyamán mindenik bizottsági tag összeírhatja azon fogalmakat, melyekre nincs szavunk, vagy azon szavakat, melyeknél jobbakat is remélhetünk a nép nyelvében találni s ezen feljegyzéseket s esetleg egyes általánosabb természetű, de a keresés módját és irányát határozottan megjelölő kérdéseit azután többszörösítve akár az Erdészeti Lapoknak küldheti be közlés végett, akár maga vagy az egyesület titkári hivatala küldheti szét egyes kiszemelt szaktársaknak.

Véleményünk szerint e módon nemcsak az irodalmi termékek átkutatása, hanem nyelvünk kincseinek kiaknázása is a legtökéletesebb módon fog megtörténni.

Egy hátránynyal azonban a munkamegosztás ezen módja is némileg össze lenne kötve. Műkifejezéseink egy jelentékeny része a fennebb elkülönített gazdasági és tudományágak közül, többekben előfordul; a bizottsági tagok tehát gyakran jöhet-

nek kétségbe aziránt, hogy kinek muukakörébe esik egyik vagy másik szó; s mint hogy a főirányelv az kell hogy legyen, hogy a szótárból semmi se maradhasson ki, sokszor meg fog történni, hogy ugyanazon szókat többen is feldolgozzák, a mi felesleges időpazarlást és fáradságot idézne elő.

Ennek kikerülhetése céljából czélszerűnek és szükségesnek tartanók tehát, ha a t. igazgató választmány a kijelölendő bizottsági tagoknak első feladatul tisztán csak a szók összegyűjtését és összeállítását tűzné ki, oly kikötéssel, hogy ennek megtörténte után a bizottság összeüljön s az anyag azon részét, mely több bizottsági tag előmunkálatában feltalálható, az illetők között czélszerűen megosztja. Megjegyezzük azonban, hogy ez által nem lesz kizárva az, hogy az illetők ekkor bemutatott szókészletüket később is a szükség szerint gyűjtés útján ne egészíthessék ki.

A feladat ezen része véleményünk szerint nem fog nagyon sok időt igénybe venni, ugy hogy a t. választmány a szók összeállítására utolsó határidőül 1883. évi márcziushó végét tűzhetné ki, s aprilishó első napjaiban már a bizottság is összeülhetne.

Ugyanezen alkalommal megállapodhatnának a bizottsági tagok egyuttal azon irányelvekre nézve is, melyeket az ezután következő munkálatoknál, nevezetesen a szók ismételt gondos megbirálásánál, a jók és roszaknak megjelölésénél, az értelmezésnél stb. követniök kell, hogy az egyes részek ugyanazon elvek szerint egyöntetűen dolgoztassanak ki.

Ha ez is megtörtént, a bizottsági tagok ismét külön-külön végezhetik a most felsorolt teendőket. Ennek befejezése után azonban ismét bizottságilag működnének s egymás után gondos birálat alá véve az egyesek munkálatait, véglegesen megállapodnának minden egyes szóra nézve, mely a szótár magyar és német részébe felveendő lesz. Ennek megtörténte után a

bizottság egyik erre kijelölt tagja a kész anyagot a szótárak betűrendes alakjába önthetné, s ekkor a munkálat egy vagy két nyelvésznek adathatnék ki, kik azt a bizottságnak szintén egy vagy két tagjával közösen nyelvtani tekintetben vizsgálnák át. Az ezen alkalommal felmerülő kételyek felett végül vagy maga a bizottság vagy annak néhány tagja döntene, mely egyuttal a sajtó alá rendezésről is gondoskodnék.

Az itt felsorolt munkálatok egyes részleteire nézve nehéz volna már most határidőt szabni. Ugy véljük azonban, hogy 1884. november haváig az egészszel elkészülhet a bizottság, úgy hogy a szótár 1885. elején a sajtó alul is kikerülhet.

A mi végül a vállalat költségeit illeti, erre nézve szintén nehéz lenne már most részletes előirányzatot készíteni. Az anyagi kiállítás költségeit minden esetre csak akkor lehet megállapítani, ha a szótár terjedelmét ismerni fogjuk, a mi pedig a munka szellemi részének díjazására szükséges összeget illeti, általánosságban annyit jegyezhetünk meg, hogy véleményünk szerint e célra legalább 2.500 frt lesz szükséges. Mindenesetre a leghelyesebbnek tartanók, ha a t. igazgató választmány s illetőleg az országos erdészeti egyesület a tiszteletdíjat egy összegben szavazná meg, s annak felosztását a teljesített munka arányában az egyesek között a bizottságra bízna.

Az előadottakban úgy hiszszük mindent elmondottunk a mi a tervezett vállalat munkatervének megállapításához szükséges.

Egyszerűbb, a jó eredmény iránt több biztosítékot nyújtó, vagy rövidebb idő alatt célhoz vezető módot ennél nem ismerünk. Ezért midőn tiszteletteljes jelentésünket befejezzük, kötelességünknek tartjuk ismételten is kérni a t. igazgató

választmányt, hogy javaslatunkat kegyesen elfogadva a fennebb ajánlott bizottságot már most megválasztani méltóztatnék.

Kelt Budapesten, 1882 deczemberhó 1-én.

Az erdészeti műszótár ügyében összehívott bizottság nevében.

Bedő Albert,
mint a bizottság elnöke.

Horváth Sándor,
mint a bizottság előadója.

A választmány általánosságban helyeslélvén a bizottság tervezetét, azt az alább következő néhány pont kivételével részleteiben is elfogadja s ennek kapcsán elhatározza, hogy a műszótár kidolgozására egy 11 tagból álló szerkesztő-bizottságot választ, mely az elvállalt munkát a bizottság által ajánlott felosztás mellett s terv szerint lesz hivatva végezni.

A javaslat azon részét, mely a szótár alaki berendezésére vonatkozik, bár kifogások ez ellen sem emeltettek, a választmány nem tartja szükségesnek betartandó utasításként a bizottság elé szabni, mivel úgy véli, hogy erre nézve legczélszerűbben a munka folyama alatt juthat megállapodásra a bizottság. A szótár kellékeiről ezzel kapcsolatban előadott nézeteit azonban a bizottságnak a választmány is helyesli s azoknak szemelött tartását a szerkesztő-bizottságtól is elvárja.

A költségeket illetőleg ellenben a javaslattól megint eltérőleg határoz a választmány, a mennyiben kimondja, hogy a szótár létesítésére, a nyomdai költségeken kívül legalább 3—4000 frtot tart szükségesnek s ezt azon biztos reményben, hogy a magas kormány az Országos Erdészeti Egyesület ezen közhasznu vállalatától nem fogja megtagadni hathatós anyagi támogatását, meg is szavazza, utasítván az elnökséget, hogy a folyó és a jövő év folyamán esetleg felmerülő kisebb költségeket az illető év bevételi feleslegéből fedezze, a munka befejezése idejében felmerülő nagyobb kiadásokról ellenben az

1884-dik évi költségvetés elkészítése alkalmával megfelelő módon gondoskodják.

E határozattal kapcsolatban elnök indítványára a szerkesztő-bizottság tagjaiul a következők választatnak meg:

a) az erdészeti talajtán, klimatan és növénytant felölelő részre: Fekete Lajos; *lemond. Vadó János*

b) az erdészeti állattant és rovtartant felölelő részre: Rózsay Rezső; *vallalván*

c) az erdőtenyésztéstani részre: Illés Nándor; *vallalván*

d) az erdőhasználat- és iparüzletani részre: Szécsi Zsigmond; *meghull. Csiby László*

e) az erdőbecslés-, erdőrendezés-, hozamszámítás- és erdőértékszámítástani részre: Sóltz Gyula;

f) az erdővédelmi részre: Hoffmann Sándor; *Vadó*

g) az erdészeti administratiót, hivatalszervezést, statisztikát és számvitelt felölelő részre: Rónai Antal; *Arató*

h) az erdőgazdasággal kapcsolatban álló törvényes intézkedések és a magyar általános irodalom erdőgazdaságra vonatkozó részeinek feldolgozására: Bedő Albert;

i) az erdészeti felmérésre: Betházy Emil; *meghull. Becki Ottó*

k) az erdészeti építkezésekre: Horváth Sándor és *Sobó János*

l) az erdészeti géptanra: Bikkal Nándor.

Miután a fennebb közölt tervezetből s a választmánynak előbbi határozataiból a megválasztott szerkesztő-bizottsági tagok a legközelebbi teendőkre nézve elég tájékozást merithetnek, a bizottság összeülése egyelőre nem tekinthető szükségesnek, ennél fogva, hogy a vidéken lakó tagoknak csupán a megalakulás céljából ne kelljen Budapestre utazni, a választmány a bizottság elnökéül egyhangulag Bedő Albert egyesületi alelnököt választja meg, az egyesület titkárát pedig utasítja, hogy a tagokat megválasztatásukról értesitse s őket a kijelölt munkálatok mielőbbi megkezdésére kérje fel.

IV. A folyó ügyek tárgyalásánál a titkár jelenti, hogy az egyesület módosított alapszabályai a kormány által jóváhagyattak s a mult választmányi ülés határozatához képest még ez évben megküldetnek a tagoknak. Felemlíti továbbá, hogy az alapítványi pénztár készpénzkészletéből ujabban 900 frt $40/0$ -os aranyjáradékkötvény, és 1000 frt $50/0$ -os záloglevél vásároltatott és helyeztetett el a magyar földhitelintézetnél. Végül bemutat 2 darab 1860. évi 100 frtos sorsjegyet, mint azon 1000 frtos alapítványnak második részletét, melyet egy ismeretlen ügybarát a székesfehérvári közgyűlés alkalmával ígért egyesületünknek letenni, oly kikötéssel, hogy a tőke kamataiból a selmeczi akadémián egy ösztöndíj alapittassék, kihuzás esetében pedig a nyereség egy részéből egy erdészeti iskola létesítessék, másik része ellenben az alapító családjának szolgáltatassék ki.

Az ezen ígéretet tartalmazó levélben azonban, mely az első 200 frtos részlettel együtt hivatalos uton lett elnök ő exellentiajának kézbesítve, az alapítvány kezelése nem volt határozottan körülírva s az esetleges nyereség tulajdonjogi kérdésének tisztázására sem nyujtott biztos alapot. Ennélfogva az alapító mindjárt a közgyűlés után nyilvánosan fel lett hiva, hogy az ügy rendezése céljából az egyesület elnökével vagy titkárával megbizottja által érintkezésbe lépjen; az átvett 2 darab 100 frtos sorsjegy pedig az egyesületi értékpapírok mellett a magyar földhitelintézetnél lett elhelyezve.

E felhívás mind ez ideig eredménytelenül maradt, az alapítvány 2-ik részlete fejében azonban ujab 2 drb 1860-ik évi 100 frtos sorsjegy küldetett be, mely mostanáig az egyesületi pénztárban letétkép kezeltetett.

Minthogy azonban e két darab papír ily módon az egyesületi számadásokba nem vehető fel, nehogy kezelésük a nyilvánosságtól elvontnak tűnhessék fel, czélszerű volna ezeket is

mint az első két darabot ideiglenesen az egyesületi papírok mellett a magyar földhitelintézetnél helyezni el.

A választmány ezen javaslatot helyeselve, felhívja az elnökséget, hogy a kérdéses két sorsjegyet az első kettőhez csatolva, az alapítványt a többi részletek beérkezéséig „egy székesfehérvári ismeretlen alapítványa“ czim alatt a kamatok folytonos hozzácsatolása mellett az egyesületi vagyon külön részleteként kezelje.

V. A titkár az alapszabályok értelmében jelenti, hogy a folyó évi költségvetés két kiadási rovatánál, nevezetesen az „Erdészeti Lapok“ s más nyomtatványok kiállításánál és az expeditionális költségeknél az év végéig jelentékeny hitel túllépés fog felmerülni, úgy hogy az első rovatnál körülbelül még 1000 frt, az utóbbinál pedig 130 frt lesz szükséges az engedélyezett összegeken felül a kiadások fedezésére.

E körülmény indoklásául felemlíti a titkár, hogy az „Erdészeti Lapok“ az egyesületi tagok számának folytonos gyarapodása miatt ma már 1400 példányban nyomtatnak ki s a füzetek is sokkal terjedelmesebbek, mint azon időben voltak, midőn a folyó évi költségvetés megállapított. Másfelől az „Erdészeti Rendeleték Tárának“ és a Dietz-féle „Rügy és levélkulcs“-nak kinyomatása is jelentékeny összeget vett igénybe s végül az egyesületi könyvek nyomtatványait is, melyekből egyszerre több évi készlet szokott készíttetni, épen ebben az évben kellett újból nyomtatni.

Az expeditionális költségeknél a kiadástöbbletet viszont az „Erdészeti Lapok“ számára készített új czimszalagok és a tagsági díjak beszédese céljából szétküldött utánvételi jegyek költségei idézték elő.

A választmány figyelembe véve ezen okokat s meggyőződve más felől arról, hogy az első rovatnál felmerülő túllépés már magában az „Erdészeti Rendeleték Tára“-ért befolyó

előfizetési díjakban és a hirdetési díjak czimén befolyó bevételi többletben is fedezetét találja, az expeditionális költségnél szükséges összeg pedig a többi bevételi rovatok alatt mutatkozó feleslegből bőven fedezhető: a kért póthitelt egyhangulag megszavazza.

VI. Az egyesületbe következő uj tagok vétetnek fel:

a) alapító tagoknak: Kachelman Walther Coburg hercegi erdészsegéd, Mihálcsics Miklós m. kir. erdőgyakornok és Schmidt János városi erdőbiró, egyenkint 160 frt alapítvánnyal kötvényben, ajánlja a titkár; továbbá Korca Vilmos m. kir. erdőgyakornok 160 frt alapítvánnyal kötvényben, ajánlja Vadas Jenő;

b) rendes tagoknak: Werner Emil erdőmesteri segéd, ajánlja Vadas Jenő; Mayer Lajos urad. erdész, ajánlja Krivácsy Elek; Kvassay János körerdész, Szeitler Ferencz körerdész és Kittler Adolf főerdész, ajánlja Kellner György; Pálka Gyula végzett erdőakadémiai hallgató, ajánlja Fekete Lajos; Brodszky Gyula végzett erdőakad. hallgató, ajánlja Tavi Gusztáv; Dr. Polgárdi Lipót erd. orvos és Zsuffa Antal m. kir. erdőgyak., ajánlja Barlay Sándor; Karczag Béla főbérő, ajánlja Bothó Imre; Peltzmann Adolf erdész, ajánlja Garlathy Kálmán; Derzsi Gábor m. kir. erdőgyakornok, ajánlja Barlay Sándor; Dologh Jenő erdőmester, ajánlja Nozdroviczky Miklós; Polcz Albert kereskedő, ajánlja Laitner Elek; Sülle Antal főerdész, ajánlja Toti Szabó Sándor, Szabó Tibor akadémiai hallgató, ajánlja Lénhárd Antal; Burdát János és Nemes Károly erdőgyakornokok, ajánlja Szabó Adolf; Csonka István m. kir. kat. segédbiztos és Binder József városi erdőmester, ajánlja Adriányi Arnold.

Az elősoroltak azon feltétellel vétetnek fel, hogy jogaik és kötelezettségeik 1883. év január 1-én kezdődnek.

VII. A titkár jelenti, hogy alapítványi tőketartozásukat Maderspach Victor és Róth Ignác egyenként 160 frt készpénzzel teljesen törlesztették. Schréter Károly pedig ily című tartozásának részbeni törlesztésére 20 frtot fizetett.

VIII. A napirend előbbi pontjainak elintézése után elnök a vízjogi törvényjavaslat tárgyalására hívja fel a választmányt, melyet a földmívelési ministerium tudvalevőleg azon felhívással küldött meg az egyesületnek, hogy erre vonatkozó nézeteit legkésőbb decemberhó 10-éig felterjeszse s egyszersmind az ezen ügyben f. évi decemberhó 14-ére összehívott vegyes tanácskozmányba is egy képviselőt küldjön ki. E leirat az egyesülethez csak f. évi november 22-én érkezett le, az elnökség tehát tekintettel a határidő rövidségére szükségesnek látta e fontos ügy előzetes tanulmányozására egy bizottságot hívni össze, hogy ennek véleménye azután a választmány tárgyalásának alapjául szolgálhasson.

E bizottság, melynek tanácskozásaiban Bedő Albert egyesületi első alelnök elnöklete alatt Bothó Imre, Eleőd Jósa, Ghyczy Emil, Rónai Antal, Rutska Tivadar választmányi tagok és Horváth Sándor egyesületi titkár vettek részt, a törvényjavaslatot múlt hó 30-án és e hó 2-án tartott ülésében beható tanácskozás tárgyává tette s különös figyelemben részesítvén a javaslat azon intézkedéseit, melyek az erdészet érdekeit közletről érintik, nézeteit, melyeket a vízjog törvényes rendezésénél érvényesíttetni óhajt, részint általános megjegyzések alakjában, részint határozottan szövegezett módosítások alakjában, a törvényjavaslat egy tiszta példányára tett megjegyzéseiben foglalta össze.

A bizottság munkálata e szerint nem a bizottsági jelentések szokásos alakjában terjesztetik elő, mivel erre nem volt elegendő idő; egészben véve azonban így is határozottan megjelöli azon álláspontot, melyet az erdészeti érdekek szempont-

jából a törvényjavaslat alapelveivel és részletes intézkedéseivel szemben elfoglalnunk kell.

A választmány köszönettel veszi az elnökség ezen gondoskodását s a bizottsági munkálat alapján a tárgyalást azonnal megkezdeni kívánja. Miután azonban Luczenbacher Pál tagtárs felszólalásából arról értesült, hogy a véleményadásra felhívott többi testületek legnagyobb része jelentésével alig fog elkészülni s ennek folytán igen valószínűen a földmivelési ministerium által összehívott vegyes-bizottság sem veheti e hó 14-én azonnal érdemleges tárgyalás alá a törvényjavaslatot: czélszerűbbnek találta e fontos ügy megvitatását későbbre halasztani, annál is inkább, mert mint ugyancsak Luczenbacher tagtárstól értesült, a javaslat készítője a törvényjavaslatához részletes indokolást ad ki, melyet az ügy tárgyalásánál szintén jó lesz figyelembe venni.

Ennélfogva a fennebb említett bizottság, melyet a választmány Illés Nándor, Luczenbacher Pál és Tisza László tagtársakkal egészít ki, felhivatik, hogy a javaslatot az elnökség által megszerzendő indokolás figyelembe vételével újból tanulmány tárgyává téve, a földmivelési ministeriumhoz előterjesztendő véleményre nézve javaslatot készítsen.

E határozat a földmivelési ministeriumnak azon nyilatkozat kíséretében lesz bejelentendő, miszerint az Országos Erdészeti Egyesület képviselője a bekívánt vélemény felterjesztésével egyidejűleg fog bejelentetni.

IX. Az egyesületi könyvek tanúsága szerint több alapító és rendes tag folyó és hátralékos tagsági illetményeit többszöri megsürgetés daczára sem fizetvén be, a választmány utasítja a titkárt, hogy ezek közül azok ellen, kik a folyó év végén megküldött utánvételi jegyeket is visszautasítják, az alapszabályok 6. §. s illetőleg 11. §-ának c) pontja értelmében

a hátralékok behajtása czéljából a törvényes lépéseket megtétesse.

X. Jelen jegyzőköny hitelesítésére Tisza László és Ghyczy Emil választmányi tagok kéretnek fel. K. m. f.

Hitelesítésül :

Tisza László,

választn. tag.

Ghyczy Emil,

választn. tag.

Bedő Albert,

első alelnök.

Horváth Sándor,

titkár.

Lapszemle.

(B.) **Svéd fenyőmagvak használata** (Forstliche Blätter 12. füzet.)
A Kristinehamni svéd erdőiskola igazgatója Wolff azt közli, hogy Svédhonban a lúczfenyő minden 4—5 évben ad magtermést, míg az erdei fenyő csak minden 2—3 évben s hogy Svédhonban átlag évenként 70 mázsa erdei fenyőmagot gyűjtenek, melyből 40—50 mázsa megy kereskedésbe. Jó lúczfenyő magtermés 1877—78-tól kezdve nem volt s eféle mag mintegy 100 mázsa kerül évenként eladásra. A svéd fenyőmagvak általában 20—25°/_o-al mindig drágábbak mint a németországiak, melyet a drágább termelési költségek okoznak. Egy gramm svéd erdei fenyőmag 192—212 szemet tartalmaz, míg a német erdei fenyőből 168—170 szem megy egy grammra; egy gramm svéd lúczfenyőmag 140—145 szemet tartalmaz, míg a német lúczfenyőből 110—112 szemet. A csiraképesség a svéd és német magvaknál viszonylag meglehetősen egyenlő. A német magvakból kelt csemeték az 1—2-ik évben erősebbek mint a svéd magvakból keltek, de a későbbi időben már nincs köztük különbség.

Részünkről ehez azt kívánjuk tenni, hogy a német magvakból kelt csemetéknek az 1—2-ik évben való erőteljesebb volta a mellett bizonyít, hogy a különben egyenlő csiraképességü, de súlyosabb magvak használata annál kívánatosabb, mert a csemetéknek épen az első-második évben van nagyobb szükségök arra, hogy erőteljesebbek legyenek.

(D.) **A Jó reményfoki erdőkről.** (The Journal of Forestry and Estate Management 3. füzet). „A Jó reményfoki erdőkről“ magánlevél nyomán G. J. Pearson a következőket közli. Az erdők főtömege Knysna divisióban van, mely két napi járó földre esik Mossel öböltől és Harison kapitány kezelése alatt van. Az erdők igen értékes fája a